

**INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA
AXBOROT KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARIDAN
FOYDALANIB DARS SAMARADORLIGINI OSHIRISH**

Xoldorov Xudoyberdi Xasanboy o'g'li
Farg'onan politexnika instituti

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada hozirgi paytda axborot kommunikatsiyasi rivojlanishining asosiy omillari AKT larning turli sohalarda tobora keng qo'llanib borayotganligi, kompyuter texnologiyalarining qo'llanish sohasining kengayishi, axborot texnologiyalarining yaratilishi jamiyat hayotining barcha sohalarida ya'ni ishlab chiqarishda, fanda, ta'limda, tibbiyotda va boshqa jabhalardagi rivojlanish ya'ni tezkor axborot almashinuviga, qisqa vaqtida axborotlarni qayta ishlash, o'z vaqtida manbara uzatishga olib kelmoqdaligi aytib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Kompyuter, didaktik o'yin, interfaol, innovatsiya, elektron resurslar.

O'qitishdagi informatsion va telekommunikatsion texnologiyalar - bu talabalarga kompyuterlar va telekommunikatsiya vositalari yordamida axborot uzatish usul va metodlarining majmui, bilimlarni o'zlashtirishni tekshirish, real hayotda olingan bilimlarni qayta ishlash va ulardan foydalanish.

Dasturli ta'minot boshqaruvchi muhit bo'lib, talabaning harakatlarida sodir bo'ladigan vaziyatga qarab, mos javob beradi. Dastur ta'minoti maxsus ishlab chiqilgan yoki o'qitishda qo'llanishga moslangan bo'ladi.

Hozirgi kunda kompyuterlar ta'lim tizimida asosan to'rt yo'nalishda foydalanimoqda:

- o'rganish ob'ekti sifatida;
- o'qitishning texnik vositalari sifatida;
- ta'limni boshqarishda;
- ilmiy-pedagogik izlanishda.

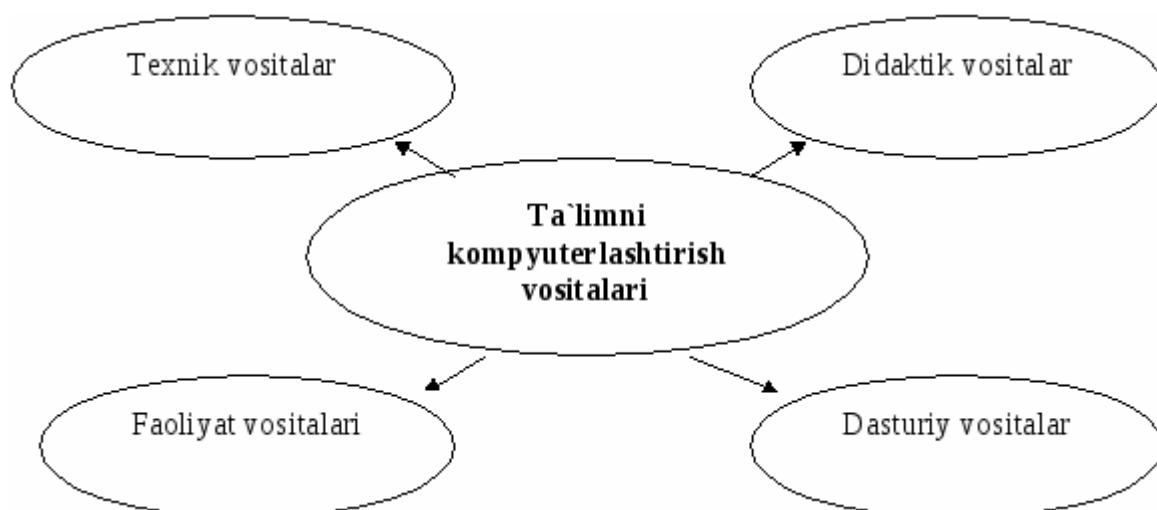
Kompyuterli o'qitishning afzalliklari juda ko'p: o'quvchilarda ma'lum malakalarni shakllantirish vaqtqi qisqaradi; mashq qilinadigan topshiriqlar soni oshadi; o'quvchilarining ishlash sur'ati jadallahadi; kompyuter tomonidan faol boshqarishni talab qilinishi natijasida o'quvchi ta'lim subyektiga aylanadi; o'quvchilar kuzatishi, mushohada qilishi qiyin bo'lgan jarayonlarni modellashtirish va bevosita namoyish qilish imkoniyati hosil bo'ladi; kommunikatsiya vositalaridan foydalangan holda

darsni uzoqdagi manbalar bilan ta'minlash imkoniyati hosil bo'ladi; kompyuter bilan muloqot didaktik o'yin xarakterini oladi va bu bilan o'quvchilarda o'quv faoliyatiga motivatsiya kuchayadi va hokazo.

Kompyuterli ta'lim jarayonida ta'lim o'quvchi va kompyuter orasidagi munosabatlarga ko'ra tashkil etiladi, boshqariladi, nazorat qilinadi.

Kompyuterli ta'limni tashkil etish – o'quvchi bilan o'quv materiali o'rtasidagi bog'lanishni kompyuter vositasida yo'lga qo'yish. O'quvchi bilan o'quv materiali o'rtasidagi bog'lanishni tashkil etish uchun ta'lim loyihalanadi. O'quvchilarning o'quv ishlarini tashkil etish, ular faoliyatini rag'batlantirish tegishli vositalar asosida modellashtiriladi.

Kompyuterli ta'lim vositalarini quyidagi to'rt guruhga ajratish mumkin:

Pedagogik, kompyuter va axborot texnologiyalar ta'lim jarayonini tashkil etish, tayyorlash, ilmiy-metodik materiallar bilan ta'minlash, ta'lim jarayonini amalga oshirish, ta'lim natijalarining sifatini baholashdan iborat bo'lgan yaxlit tizimda o'z ifodasini topadi.

Ta'lim jarayonida foydalanishga mo'ljallangan ko'plab elektron o'quv materiallari yaratilganki, unga elektron darslik, elektron o'quv qo'llanma, o'rgatuvchi dastur vositalari kabilarni misol qilib ko'rsatish mumkin. Ular o'zida boshqarilish imkoniyati, interfaol uslublar, sun'iy intellekt elementlari, hissiy moslashuvchanlik kabi xususiyatlar muvjudligiga ko'ra ta'limda ma'lum samaradorlikni ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Н. Х. Авлиякулов. Педагогическая технология. — Ташкент, 2009.
2. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А. Таълимда инновацион технологиялар. Т.,2008
3. Xoldorov , X. (2023). O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHIDAGI DOLZARB MASALALAR. Research and Implementation. Извлечено от <https://fer teach.uz/index.php/rai/article/view/801>
4. Xoldorov , X. X. o'g'li. (2023). TEMURIYLAR DAVRI ARXITEKTURASI. Educational Research in Universal Sciences, 2(3), 220–222. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/2336>
5. Xoldorov, X. X. o'g'li. (2023). CHET TILINI O'RGANISHDA MASOFAVIY TA'LIMNING O'RNI. Educational Research in Universal Sciences, 2(3), 223–225. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/2337>
6. Xoldorov , X. X. o'g'li. (2023). MATEMATIKA FANINI O'QITISHDA DIDAKTIK O'YINLARDAN FOYDALANISH. Educational Research in Universal Sciences, 2(3), 702–704. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/2443>
7. Nodirjon Ibragimovich Otaboyev, Abbosjon Sharofidin Ogli Qosimov, & Xudoyberdi Xasanboy Ogli Xoldorov (2022). AVTOPOEZD TORMOZLANISH JARAYONINI O'RGANISH UCHUN AVTOPOEZD TURINI TANLASH. Scientific progress, 3 (5), 87-92.
8. To'xtasinov R.D., & Xoldorov X.X. (2022). AVTOMOBILSOZLIK MAXSULOTLARI VAZNINI KAMAYTIRISHDA TEXNOLOGIK YONDASHUVLAR. Экономика и социум, (4-3 (95)), 751-756.